

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący)

SSN Marek Siwek (sprawozdawca)

Ławnik SN Jarosław Gałkiewicz

Protokolant starszy inspektor sądowy Marta Brzezińska

w sprawie obwinionego prokuratora Prokuratury Rejonowej w [...] X. Y.
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu jawnym w dniu 16 lipca 2025 r.
odwołania obrońcy obwinionego
od postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2024 r., sygn. akt I ZSK
7/24, w przedmiocie przedłużenia zawieszenia w czynnościach
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia
2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 390 i z 2025 r. poz. 304),
zwanej dalej „u.p.p.”) w zw. z art. 150 § 5 u.p.p.

postanowił

zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Prokurator Okręgowy w G. zarządzeniem z dnia 24 kwietnia 2023 r. zawiesił prokuratora Prokuratury Rejonowej w [...] X. Y. w czynnościach służbowych na okres od 24 kwietnia 2023 r. do 24 października 2023 r. z uwagi na stanowiące przewinienie dyscyplinarne uchybienie godności urzędu polegające na prowadzeniu w dniu 23 kwietnia 2023 r. w ruchu lądowym, na odcinku od miejscowości C. do M. samochodu osobowego marki V. o nr rej. [...], w stanie nietrzeźwości

potwierdzonym badaniem urządzeniem typu Alcoquant 3020: I badanie – 1,28 mg/dm³ w wydychanym powietrzu, II badanie – 1,18 mg/dm³ w wydychanym powietrzu, III badanie – 1,14 mg/dm³ w wydychanym powietrzu.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego postanowieniem z dnia 15 lipca 2023 r. wszczął postępowanie dyscyplinarne wobec wymienionego wyżej prokuratora o to, że:

1. w dniu 23 kwietnia 2023 r. na odcinku drogi krajowej nr [...] od miejscowości C. do M. kierował samochodem osobowym marki V. o numerach rejestracyjnych [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości potwierdzonym badaniem urządzeniem typu „Alcoquant”, prowadzącym do stężenia 1,28 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu – I badanie przeprowadzone o godzinie 21:21, a następnie do stężenia 1,18 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu – II badanie przeprowadzone o godzinie 21:36, a następnie do stężenia 1/14 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu – III badanie przeprowadzone o godzinie 21:51, czym zrealizowane zostały znamiona przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., a tym samym uchybił godności sprawowanego urzędu, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 137 § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o prokuraturze,
2. w dniach 23 i 24 kwietnia 2023 r. w M. zachowywał się agresywnie i nie realizował poleceń wydawanych przez funkcjonariuszy Policji, w toku czynności procesowych związanych z ujawnieniem popełnienia przez wyżej wymienionego czynu opisanego w pkt I, w następstwie czego zastosowano wobec niego środki przymusu bezpośredniego w postaci skucia kajdankami, umieszczenia w radiowozie Policji, pobierania krwi do badań z użyciem siły, czym uchybił godności sprawowanego urzędu, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 137 § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o prokuraturze,
3. w dniu 23 kwietnia 2023 r. w M., na odcinku drogi krajowej nr [...] od miejscowości C. do M., kierował samochodem osobowym marki V. o numerach rejestracyjnych [...], mając od dnia 16 stycznia 2023 r. zatrzymany elektronicznie dowód rejestracyjny z uwagi na brak dopuszczenia przedmiotowego pojazdu do ruchu z powodu braku badania technicznego, czym wyczerpał znamiona wykroczenia z art. 94 § 1 pkt 4 kodeksu

wykroczeń, a tym samym uchybił godności urzędu, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 137 § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o prokuraturze.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego postanowieniem z dnia 17 listopada 2023 r., sygn. akt [...], przedstawił obwinionemu prokuratorowi X. Y. zarzuty, przy czym zarzut z pkt II wcześniej wydanego postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego zmienił, przyjmując, że obwiniony w dniu 23 i 24 kwietnia 2023 r. w M., będąc prokuratorem Prokuratury Rejonowej w [...] uchybił godności sprawowanego urzędu prokuratorskiego w ten sposób, że w toku czynności związanych z ujawnieniem popełnienia przez niego czynu zabronionego, jako osoba zatrzymana przez funkcjonariuszy Policji w związku z kierowaniem samochodem w stanie nietrzeźwości:

– wywierał wpływ na czynności służbowe funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w M. T. M., K. C. i J. J. poprzez wielokrotne kierowanie pod ich adresem słów: „dajcie mi spokój, nie będę dmuchał, nie wiecie kim jestem”, „puśćcie mnie”, „wypuście mnie”, „dajcie spokój”, „odpuście”, nie chcąc poddać się badaniu na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu oraz działając w zamiarze, aby wyżej wymienieni funkcjonariusze dokonali czynu zabronionego, polegającego na niedopełnieniu swoich obowiązków służbowych, poprzez bezprawne odstępianie od czynności zatrzymania oraz dokumentowania kontroli drogowej, w trakcie której ujawniono, że kierujący pojazdem mechanicznym marki V. o numerze rejestracyjnym [...], znajdował się w stanie nietrzeźwości i którym to zachowaniem wyżej wymienieni funkcjonariusze Policji działaliby na szkodę interesu publicznego, nakłaniał ich do tego, a więc swoim zachowaniem zmierzał bezpośrednio do popełnienia czynu zabronionego, jednakże celu nie osiągnął z uwagi na stanowczą odmowę odstępiania od wykonania czynności służbowych przez wyżej wymienionych funkcjonariuszy Policji,

– znieważał funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w M. w osobach T. M. oraz K. C. poprzez kierowanie pod ich adresem słów powszechnie uznawanych za obelżywe, podczas i w związku z czynnościami służbowymi prowadzonymi z jego udziałem, jako osoby zatrzymanej, a także kierował słowa powszechnie uznawane za obelżywe w stosunku do prokuratora X.1 Y.1 nadzorującego realizowane

działania, a nadto nie wykonywał poleceń kierowanych do niego przez funkcjonariuszy Policji, skutkiem czego zastosowano wobec niego środki przymusu bezpośredniego w postaci założenia kajdanek i umieszczenia w radiowozie,

– znajdując się w Izbie Przyjęć Szpitala w M. zachowywał się agresywnie używając słów powszechnie uznawanych za obelżywe i nie realizował poleceń wydawanych przez prokuratora X.2 Y.2 nadzorującego realizowane działania, nie chcąc poddać się pobraniu krwi i utrudniając jej pobranie, w następstwie czego zastosowano wobec niego środki przymusu bezpośredniego w postaci założenia kajdanek, a także obezwładnienia poprzez przytrzymanie oraz pobrano krew do badania z użyciem siły, a także groził lekarzowi dyżurnemu oraz personelowi medycznemu kierując pod ich adresem słowa „jeżeli pobierzesz mi krew, to cię zniszczę”, zmuszając w ten sposób prokuratora do napisania stosownego oświadczenia, z uwagi na próbę odstąpienia przez lekarza dyżurnego od pobrania krwi do badania na zawartość alkoholu,

– zachowywał się agresywnie wobec prokuratora X.2 Y.2 nadzorującego realizowane działania grożąc mu słownie „że popełnia przestępstwo, że będzie siedział”, a także znieważał ww. prokuratora przed lekarzem dyżurnym kierując słowa „ja ciebie nie muszę słuchać, ty jesteś dla mnie nikim”, a nadto kierował do lekarza słowa „aby nie wierzył obecnemu tu prokuratorowi, gdyż może to być nawet jakiś przebieraniec”,

tj. dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego z art. 137 § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o prokuraturze.

Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym postanowieniem z dnia 19 października 2023 r., sygn. akt [...], przedłużył okres zawieszenia w czynnościach prokuratora Prokuratury Rejonowej w [...] X. Y. na dalszy okres 6 miesięcy, tj. do dnia 24 kwietnia 2024 r., zaś postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2024 r., sygn. akt [...] – do dnia 14 października 2024 r.

W dniu 21 sierpnia 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w [...] X. Y.. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 9 października 2024 r., sygn. akt I ZSK 7/24, przedłużył zawieszenie w czynnościach prokuratora Prokuratury Rejonowej w [...] X. Y. na dalszy okres sześciu miesięcy, tj. do dnia 24 kwietnia 2025 r.

Od tego postanowienia odwołanie złożył obrońca obwinionego, zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

1. obrazę art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. – wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, bowiem Sąd Najwyższy – Izba Odpowiedzialności Zawodowej orzekający w sprawie o sygn. akt I ZSK 7/24 był nienależycie obsadzony;
2. obrazę art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przez naruszenie w postępowaniu sądowym prawa do rozpatrzenia ich sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą;
3. obrazę art. 150 § 3 ustawy – Prawo o prokuraturze przez jego błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że w niniejszej sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek uzasadniający przedłużenie okresu zawieszenia obwinionego w czynnościach służbowych do dnia 24 kwietnia 2025 r., podczas gdy przebieg postępowania dyscyplinarnego jak i postępowania karnego, jego czas trwania i ustalenia w nim poczynione prowadzą do wniosków przeciwnych;
4. obrazę art. 151 § 3 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., która miała wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, polegającą na zaniechaniu wskazania przez Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia dowodów świadczących o popełnieniu przez obwinionego przewinienia służbowego, wskazania okoliczności wskazujących na istnienie zagrożeń dla wykonywanych przez obwinionego obowiązków i czynności służbowych prokuratora, co w sposób oczywisty narusza prawo.

Przedstawiając tak sformułowane zarzuty, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Należy nadmienić, że Sąd Najwyższy uchwałą (prawomocną) z dnia 25 kwietnia 2023 r., sygn. akt I ZI 30/23, zezwolił na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w [...] X. Y. za to, że w dniu 23 kwietnia 2023 r. w ruchu lądowym, na odcinku od miejscowości C. do [...] prowadził pojazd mechaniczny marki V. o nr rej. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości potwierdzonym badaniem urządzeniem typu Alcoquant 6020: I badanie – 1,28 mg/dm³, II badanie – 1,18 mg/dm³, III badanie – 1,14 mg/dm³ i

prowadzącym do stężenia alkoholu we krwi w dniu 24 kwietnia 2023 r. o godz. 0:09 – 2,50‰ i godzinie 0:15 – 2,54‰, tj. za czyn zakwalifikowany jako przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

Z kolei uchwałą (nieprawomocną) z dnia 27 lutego 2024 r., sygn. akt I ZI 82/23, Sąd Najwyższy zezwolił na pociągnięcie wyżej wymienionego do odpowiedzialności karnej za to, że w dniu 23 kwietnia 2023 r. w M., chcąc, aby funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w M. sierż. K. C. i sierż. T. M. dokonali czynu zabronionego, polegającego na niedopełnieniu swoich służbowych obowiązków poprzez bezprawne odstąpienie od czynności zatrzymania, badania stanu trzeźwości oraz dokumentowania kontroli drogowej, w trakcie której przeprowadzono badanie trzeźwości i ustalono, że kierujący pojazdem mechanicznym marki V. o numerach rejestracyjnych [...] znajdował się w stanie nietrzeźwości, czym wyżej wymienieni funkcjonariusze działaliby na szkodę interesu publicznego, nakłaniał ich do tego, przy czym działając w zamiarze popełnienia czynu zabronionego, swoim zachowaniem bezpośrednio zmierzał do popełnienia czynu zabronionego, jednakże celu swego nie osiągnął z uwagi na odmowę odstąpienia od wykonywania czynności służbowych przez wyżej wymienionych funkcjonariuszy publicznych, tj. za popełnienia przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 1 k.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie nie jest zasadne, w części zaś odwołuje się do argumentacji, która nie może być przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie dotyczącej kwestii zawieszenia prokuratora w czynnościach.

Zarzuty z pkt. 1 i 2 odwołania pozbawione są podstawy formalno-procesowej w niniejszym postępowaniu, co czyni je niedopuszczalnymi. Skarżący koncentrując uwagę na okolicznościach związanych z powołaniem sędziego (tworzącego skład sądu wydającego zaskarżone postanowienie) na stanowisko sędziowskie w Sądzie Najwyższym oraz jego wyznaczenie do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, traci z pola widzenia treść art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2024 r. poz. 622), zwanej dalej u.s.n. Zgodnie z tym przepisem okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie

mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Trzeba też mieć na uwadze treść § 3 powołanego artykułu, w świetle którego niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Jedyną możliwość weryfikacji tego typu zarzutów stwarza instytucja tzw. testu niezawisłości i bezstronności, uregulowana w art. 29 § 5 i nast. u.s.n. Jest ona dedykowana rozpoznawaniu tego typu zarzutów, co wyklucza możliwość ich skutecznego podnoszenia niejako „przy okazji” rozpatrywania innych kwestii objętych kognicją sądu dyscyplinarnego.

Powyższych konstatacji nie podważa powołana w uzasadnieniu odwołania argumentacja, odwołująca się do treści uchwały połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20. Zawarte w tej uchwale zapatrywania co do nienależytej obsady sądu (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.) tworzonego przez sędziów powołanych na zajmowane stanowiska sędziowskie w Sądzie Najwyższym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) utraciły swą aktualność, wobec wejścia w życie – z dniem 21 kwietnia 2020 r. – wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20. W powołanym orzeczeniu Trybunał Konstytucyjny uznał wspomnianą uchwałę za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, a także z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Należy przypomnieć, że skutkiem wejścia w życie powołanego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego jest utrata mocy obowiązującej aktu, którego niezgodność z normami prawnymi wyższego rzędu została stwierdzona w tym orzeczeniu, co jasno wynika z art. 190 ust. 3 Konstytucji.

Również powołana w uzasadnieniu odwołania uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22,

wyrażająca zapatrywania na temat sytuacji powodujących nienależytą obsadę sądu w rozumieniu art. 439 § 1 k.p.k. utraciła aktualność, wobec wejścia w życie z dniem 15 lipca 2024 r. regulacji zawartych w art. 29 § 4-25 u.s.n., a zwłaszcza przytoczonych powyżej przepisów art. 29 § 3 i 4 u.s.n., których treść wyklucza możliwość zastosowania się przez sąd do wskazań płynących ze wskazanej uchwały. Trzeba też dostrzec, że uchwale tej nie nadano mocy zasady prawnej i wiązała jedynie sąd, który wystąpił z pytaniem prawnym w trybie art. 441 § 1 k.p.k.

Z kolei pogląd autora odwołania, upatrujący nienależytą obsadę sądu w okolicznościach związanych z utworzeniem Izby Odpowiedzialności Zawodowej oraz z jej statusem prawnym, jest błędny. Skarżący wywodząc, że Izba Odpowiedzialności Zawodowej nie spełnia standardów bezstronnego i niezawisłego sądu, ustanowionego ustawą, nie dostrzega, że unormowania prawne rangi ustawowej, na mocy których utworzono wskazaną Izbę i które regulują jej ustrój i właściwość, mają moc powszechnie obowiązującą i nie zostały nigdy zakwestionowane w drodze środków prawnych, które zgodnie z postanowieniami art. 188, 191, 193 Konstytucji temu celowi służą. Oznacza to, że argumentacja podniesiona przez skarżącego w powyższym zakresie może mieć jedynie wymiar postulatów *de lege ferenda*, mimo że analogiczne, błędne stanowisko zostało wyrażone w przywołanym przez skarżącego postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2024 r., sygn. II ZIZ 14/23.

Należy też zauważyć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt K 7/21, stwierdził niezgodność z Konstytucją zdania pierwszego art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w zakresie, w jakim unormowanie to przy ocenie spełnienia warunku „sądu ustanowionego ustawą” uprawnia sądy krajowe do dokonywania oceny zgodności z Konstytucją i Konwencją ustaw dotyczących m.in. ustroju sądownictwa i właściwości sądów. Orzeczenie weszło w życie z dniem 21 marca 2022 r.

Pomimo niedopuszczalności zarzutu z pkt. 1 i 2 odwołania, szerszego odniesienia się wymaga argumentacja skarżącego dotycząca kwestii związanych z niewłaściwą, jego zdaniem, obsadą sądu, który wydał postanowienie o dalszym przedłużeniu zawieszenia obwinionego w czynnościach.

Należy przypomnieć, że utworzona z dniem 15 lipca 2022 r. na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1259), Izba Odpowiedzialności Zawodowej nie charakteryzuje się podnoszonymi w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 19 listopada 2019 r. A.K. i in. (C 585/18, C 624/18 i C 625/18) i w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 15 lipca 2021 r. Komisja Europejska przeciwko Polsce (C-791/19), cechami przypisywanymi Izbie Dyscyplinarnej, czyli szczególnym stopniem autonomii organizacyjnej, kadrowej, funkcjonalnej i finansowej. Podczas prac legislacyjnych nad tą nowelizacją, opartą zresztą na propozycji legislacyjnej Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego prof. dr hab. Małgorzaty Gersdorf z dnia 11 listopada 2017 r., przedstawionej Prezydentowi RP w dniu 17 listopada 2017 r., podnoszono, że zmiany te miały być odpowiedzią na stwierdzone braki w funkcjonowaniu dotychczasowej odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów i asesorów, a także stanowić realizację orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w szczególności wyroku z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie Komisja Europejska przeciwko Polsce (C-791/19), w którym orzeczono, że Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, ciążących na niej na mocy art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej m.in. przez niezapewnienie niezależności i bezstronności Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, do której właściwości należy kontrola decyzji wydanych w postępowaniach dyscyplinarnych prowadzonych wobec sędziów. W tym kontekście warto zauważyć, że w świetle opublikowanego przez Komisję Europejską w dniu 24 lipca 2024 r. w Brukseli „Sprawozdania na temat praworządności z 2024 r. w Polsce”, wynika m.in., że „Komisja pozytywnie oceniła reformy systemu środków dyscyplinarnych mającego zastosowanie do sędziów. W ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) Komisja stwierdziła, że Polska w zadowalającym stopniu osiągnęła dwa „nadrzędne kamienie milowe”, dotyczące wzmocnienia istotnych aspektów niezależności polskiego sądownictwa, w wyniku reformy systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów obowiązującego od czerwca 2022 r. do lutego 2024 r. W szczególności zlikwidowano Izbę Dyscyplinarną Sądu Najwyższego i **zastąpiono ją niezależną i bezstronną izbą Sądu Najwyższego**; zreformowano również system

środków dyscyplinarnych i usunięto kontrowersyjne przewinienia dyscyplinarne; wszyscy sędziowie, których dotyczyły orzeczenia Izby Dyscyplinarnej, uzyskali prawo do odwołania się w ramach nowego systemu do nowej izby w jasno określonym terminie, a wszyscy sędziowie zawieszeni przez Izbę Dyscyplinarną zostali przywrócenii na stanowiska. Oprócz tego polskie sądy mogą wszczynać procedury weryfikacji, czy sędzia spełnia kryteria niezawisłości wynikające z art. 19 TUE. Komisja uznała również, że Polska spełnia obecnie horyzontalny warunek podstawowy związany z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej”. W świetle przytoczonego wyżej stanowiska Komisji Europejskiej nie zachodzą jakiegokolwiek wątpliwości co do tego, że orzeczenie wydane przez SSN Tomasza Demendeckiego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej spełnia wszystkie gwarancje konstytucyjne (art. 45 ust. 1 Konstytucji) i konwencyjne (art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 14 ust. 1 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych) standardy niezawisłości i bezstronności, a także wymogi sądu ustawionego ustawą (szersze uwagi na temat statusu prawnego Izby Odpowiedzialności Zawodowej zostały zawarte w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2024 r., sygn. akt II ZZP 2/23).

Wobec powyższego nie sposób dopatrzeć się w realiach niniejszej sprawy, aby zaskarżone postanowienie było obarczone wadą wskazaną w treści art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. W pełni respektuje ono również wymagania wynikające z art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Zarzut z pkt. 3 odwołania jest chybiony.

Skarżący w ramach tego zarzutu podnosi, że Sąd I instancji błędnie przyjął, że w sprawie dyscyplinarnej obwinionego zachodzi „szczególnie uzasadniony przypadek”, o którym mowa w art. 150 § 3 u.p.p., uzasadniający przedłużenie okresu jego zawieszenia w czynnościach do dnia 24 kwietnia 2025 r.

W pierwszej kolejności wymaga odnotowania, że przepis art. 150 § 3 u.p.p. stanowi, że „zawieszenie prokuratora w czynnościach, w uzasadnionych przypadkach, może być przedłużone na wniosek rzecznika dyscyplinarnego przez

sąd dyscyplinarny na dalszy niezbędny okres”. Nie ma więc tu mowy o „szczególnie uzasadnionym przypadku”, jak wskazuje obrońca, a jedynie o „uzasadnionym przypadku”.

Analiza uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wskazuje, że za dalszym przedłużeniem zawieszenia obwinionego prokuratora w czynnościach przemawia charakter zarzucanych obwinionemu przewinień dyscyplinarnych, godzący w autorytet i godność sprawowanego urzędu oraz w wizerunek i dobre imię prokuratury. Stanowisko to jest słuszne. Należy przypomnieć, że istotą zarzutu z pkt I wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej jest prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości. Tego rodzaju zachowanie jest zabronione przez ustawę pod groźbą kary (art. 178a § 1 k.k.). Z kolei zarzut z pkt II wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej dotyczy zachowań obwinionego po jego zatrzymaniu w dniu 23 kwietnia 2023 r. Miał on wywierać bezprawny wpływ na czynności służbowe funkcjonariuszy Policji w celu odstąpienia od tych czynności, znieważać funkcjonariuszy Policji, nie wykonywać ich poleceń (co doprowadziło do zastosowania względem obwinionego środków przymusu), zachowywać się agresywnie w Izbie Przyjęć Szpitala w M. (m.in. używać względem nadzorującego czynności prokuratora słów „że popełnia przestępstwo, że będzie siedział”, „ty jesteś dla mnie nikim”). Takie ustalenia faktyczne wynikają z treści wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, a rolą sądu dyscyplinarnego rozstrzygającego kwestię zawieszenia w czynnościach nie jest procesowa weryfikacja tych ustaleń, o czym będzie mowa w dalszej części niniejszego uzasadnienia, poświęconej zarzutowi z pkt. 4 odwołania.

Jest oczywiste, że jeśli opisanych wyżej zachowań dopuszcza się prokurator, a więc osoba pełniąca urząd realizujący zadania z zakresu ścigania przestępstw oraz stania na straży praworządności (art. 2 u.p.p.), to kwestia jego dalszej przydatności zawodowej jawi się jako co najmniej dyskusyjna. Trudno bowiem przyjąć, aby osoba, do której obowiązków należy ściganie sprawców przestępstw (w tym przestępstw polegających na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości) oraz stania na straży praworządności, sama była sprawcą przestępstwa popełnionego umyślnie lub podejmowała działania godzące w obowiązujący porządek prawny. Tego typu zachowania są obecnie zarzucane obwinionemu, a

zatem oczywistą konsekwencją takiego stanu rzeczy jest czasowe jego odsunięcie od wykonywania wszelkich obowiązków prokuratorskich, do czasu procesowego zweryfikowania tych okoliczności. Autorytet i godność urzędu prokuratorskiego mogłyby zostać podważone, jeśli osoba stojąca pod takimi zarzutami nadal wykonywałaby czynności prokuratorskie. Podważałoby to społeczne zaufanie do urzędu prokuratorskiego, bowiem od prokuratorów, którzy czuwają nad przestrzeganiem prawa i ścigają sprawców przestępstw, tak społeczeństwo, jak i środowisko zawodowe, mają prawo oczekiwać najwyższych standardów postępowania.

Przy ocenie tego, czy zachodzi uzasadniony przypadek w rozumieniu art. 150 § 3 u.p.p. warunkujący dalsze zawieszenie prokuratora w czynnościach, nie ma znaczenia okoliczność związana z długością trwającego zawieszenia. Instytucja zawieszenia w czynnościach ma przede wszystkim zabezpieczyć prawidłowe wykonywanie zadań prokuratury w razie zaistnienia negatywnych zdarzeń dotyczących stosunku służbowego prokuratora, do czasu zweryfikowania jego dalszej przydatności zawodowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2024 r. sygn. akt I ZSK 1/24). Będzie to możliwe dopiero po zakończeniu postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przeciwko obwinionemu, a jeśli jednocześnie jest prowadzone przeciwko obwinionemu postępowanie karne i postępowanie dyscyplinarne zostało na ten czas zawieszone – musi zakończyć się postępowanie karne.

W tym kontekście przedłużenie okresu zawieszenia obwinionego w czynnościach na okres od 24 października 2024 r. do 24 kwietnia 2025 r. było uzasadnione, tak w zakresie podstaw samego zawieszenia, jak i jego okresu. Prognozowany przez Sąd I instancji czas trwania postępowania dyscyplinarnego, któremu miało towarzyszyć zawieszenie obwinionego w czynnościach, nie został określony nadmiarowo.

Wszystko to wskazuje, że w analizowanej sprawie zachodzi uzasadniony wypadek, o którym mowa w art. 150 § 3 u.p.p., stanowiący przesłankę do przedłużenia okresu zawieszenia obwinionego w czynnościach służbowych.

Chybiony jest zarzut z pkt .4 odwołania.

Skarżący wskazuje, że Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia nie wskazał dowodów świadczonych o popełnieniu przez obwinionego przewinienia służbowego ani nie stwierdził, że wystąpiło istotne zagrożenie dla wykonywanych przez obwinionego obowiązków i czynności służbowych prokuratora. Co do tej ostatniej z wymienionych okoliczności aktualne pozostają rozważania odnoszące się do zarzutu z pkt 3 odwołania. Natomiast co do kwestii związanej z dowodami popełnienia przez obwinionego zarzucanych mu czynów, to istotnie, choć Sąd I instancji takowych dowodów nie przywołał, to jednak z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wynika, że Sąd ten miał w polu widzenia okoliczności związane z wydaniem przez Sąd Najwyższy prawomocnej uchwały z dnia 25 kwietnia 2023 r., sygn. akt I ZI 30/23, o zezwoleniu na pociągnięcie prokuratora X. Y. do odpowiedzialności karnej, za czyn odpowiadający czynowi opisanemu w pkt I wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej. Zgodnie z treścią art. 135 § 5 u.p.p. taka uchwała jest wydawana w sytuacji, w której zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, a zatem Sąd I instancji był uprawniony na tej podstawie oprzeć swoje ustalenia.

Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że w postępowaniu incydentalnym dotyczącym zawieszenia prokuratora w czynnościach, Sąd Dyscyplinarny nie rozstrzyga o zasadności zarzutów zamieszczonych we wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, tylko o zasadności odsunięcia prokuratora od wykonywania czynności służbowych w związku ze sformułowanymi zarzutami (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2025 r., sygn. akt I ZSK 1/24; a także orzeczenia dotyczące zagadnienia zawieszenia w czynnościach wydane na tle analogicznych spraw dyscyplinarnych sędziów: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2024 r., sygn. akt II ZZ 1/24; z dnia 7 kwietnia 2009 r., sygn. akt SNO 20/09; z dnia 23 września 2002 r. sygn. akt SNO 30/02). Z tego powodu nieprzywołanie w uzasadnieniu postanowienia o przedłużeniu zawieszenia w czynnościach dowodów wskazujących na zachodzące prawdopodobieństwo popełnienia przez obwinionego przewinienia dyscyplinarnego nie było konieczne. W tym incydentalnym postępowaniu prowadzonym w przedmiocie przedłużenia zawieszenia obwinionego prokuratora w czynnościach kwestia zasadności skierowania wniosku o

rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej oraz podstawy dowodowej tego wniosku nie jest przedmiotem rozważań sądu dyscyplinarnego.

Wymaga też dostrzeżenia, że powołany w konstrukcji zarzutu z pkt. 4 odwołania przepis art. 6 k.p.k. wyrażający gwarancję prawa do obrony nie wykazuje żadnego punktu stycznego z treścią tego zarzutu. Z kolei art. 151 § 3 k.p.k. został, jak się wydaje, powołany omyłkowo, bowiem odwołuje się do normy, której w powołanym akcie prawnym nie ma.

Dokonując kontroli instancyjnej zaskarżonego postanowienia przez pryzmat zarzutów podniesionych w odwołaniu, Sąd Najwyższy uznał, że decyzja o przedłużeniu zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych była w pełni zasadna, a sąd *meriti* prawidłowo uznał, że na gruncie niniejszej sprawy wystąpiła przesłanka uzasadnionego przypadku, o którym mowa w przepisie art. 150 § 3 u.p.p.

W tym stanie rzeczy zaskarżone orzeczenie należało utrzymać w mocy.

Jarosław Gałkiewicz

Paweł Wojciechowski

Marek Siwek

[r.g.]

[a.ł.]